

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje,
nauku i mlade

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за образовање,
науку и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and Youth

Broj: 11-34-31987-5/20
Sarajevo, 9.9.2020. godine

**UPUTSTVO O ORGANIZACIJI I REALIZACIJI ODGOJNO-
OBRAZOVNOG RADA U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA
NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO U ŠKOLSKOJ 2020/2021.
GODINI (za period od 14.9. do 9.10.2020. godine)**

Sarajevo, avgust 2020. godine

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-128, Fax: + 387 (0) 33 562-218
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

UVOD

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo ranije je dostavilo školama Naredbu broj 11-34-31987/20 od 26. 08. 2020. godine u sastavu koje je Uputstvo o organizaciji i realizaciji odgojno-obrazovnog rada u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo u školskoj 2020/2021. godini te Smjernice za prevenciju i kontrolu infekcije COVID-19 u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo izdate od Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo. Navedeni akti predstavljaju inicijalni okvir sigurnom i postepenom otvaranju škola u Kantonu Sarajevo u oklonostima pandemije. Kao što smo već najavili, pripremili smo upute i smjernice za organizaciju i realizaciju odgojno-obrazovnog rada u školama za period **od 14. septembra do 09. oktobra 2020. godine**, uvažavajući pri tome organizacionu autonomiju koju škole uživaju.

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-128, Fax: + 387 (0) 33 562-218
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

I - OSNOVNE ŠKOLE

a) Opće odredbe

- Predviđeni Nastavni plan i program realizira se u potpunosti u skladu sa dostavljenim godišnjim i mjesečnim planovima i programima rada nastavnika. Obim, dubinu i sadržaje predviđenih nastavnih tema i jedinica nastavnici prilagođavaju vremenu koje imaju na raspolaganju za realizaciju nastavnog procesa.
- Ocjenjivanje učenika se vrši u skladu sa Pravilnikom o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo odnosno Smjernicama za ocjenjivanje učenika u online okruženju.
- Za vrijeme trajanja nastave, uz nastavnika sa učenicima u učionici može biti prisutan i asistent u nastavi.
- Ukoliko se rad škole odvija u smjenama, potrebno je planirati dovoljan vremenski razmak između smjena kako bi se dezinficirale prostorije škole.
- Boravak u zbornicama i drugim društvenim/zajedničkim prostorijama treba biti sveden na minimum.
- Nastavnici koji realiziraju neposredni odgojno-obrazovni rad u učionici ne zadržavaju se u školi duže od vremena potrebnog za realizaciju časova. Nastavnik je dužan utvrditi **dnevne** termine konsultativne nastave za učenike koji su u online okruženju (u ukupnom sedmičnom fondu trajanja konsultativne nastave od 15 minuta od svakog časa koji je realiziran u učionici).
- Vannastavne aktivnosti, dodatna i dopunska nastava organiziraju se u online okruženju uz maksimalno korištenje video/audio poziva u aktivnoj interakciji nastavnika sa učenicom.
- Paralelne škole i centri nastavljaju sa radom u skladu sa ranije dostavljenim Uputstvom, broj: 11-34-31987-3/20 od 26.8.2020. godine.

b) Razredna nastava

- Model organiziranja nastavnog procesa za **učenike razredne nastave** (I do IV, odnosno V razreda), kakav je definisan Uputstvom broj: 11-34-31987-3/20 od 26.8.2020. godine, ostaje na snazi do **09.10.2020. godine**. Škole imaju mogućnost da, ukoliko brojno stanje odjeljenja razredne nastave u redovnom procesu broji maksimalno dozvoljenih 15 učenika, organiziraju nastavu za ta odjeljenja bez primjene kombinovanog modela. Roditelji/staratelji učenika koji su izjavili da žele da njihova djeca pohađaju isključivo online model nastave zadržavaju to pravo i dalje bez potrebe za novim izjavama, a roditelji koji žele uključiti svoje dijete u nastavni proces dužni su to najaviti nastavniku razredne nastave najkasnije do 11.09.2020. godine, a od naredne sedmice najkasnije do četvrtka tekuće sedmice za narednu sedmicu.

c) Predmetna nastava

- Od 14. septembra u redovan nastavni proces u školama uvodi se i **predmetna nastava** od V, odnosno VI do IX razreda po kombinovanom modelu (podsjećamo Vas: kombinovani model nastave realizira se po grupama sa maksimalno 15 učenika, s minimalnim razmakom između učenika od 1,5 metar) kakav vrijedi i za razrednu nastavu uz posebne organizacione i izvedbene pripreme koje podrazumijevaju sljedeće:
  - **Učenici predmetne nastave** prate nastavu u grupama koje rotiraju na sedmičnom nivou. Grupe učenika utvrđuju razrednici i o tome obavještavaju roditelje/staratelje učenika najkasnije do petka 11. septembra 2020. godine.
  - Roditelji/staratelji učenika koji ne žele da im djeca pohađaju redovan nastavni proces, zbog hroničnih oboljenja učenika ili članova zajedničkog domaćinstva, mogu izjavom protokolu škole ili e-mailom školi izabrati isključivo online nastavni model dostave nastavnog materijala i organiziranja konsultativne nastave sa predmetnim nastavnicima. Izjave roditelja/staratelja se podnose najkasnije do 11. septembra 2020. godine.
  - Čas traje 30 minuta, po redovnom rasporedu časova i to u jednoj učionici za jedno odjeljenje, ne odvija se kabinetska nastava. Izuzetak predstavlja realizacija nastave iz predmeta Vjeronauka, Zdravi životni stilovi, Društvo/kultura/religija te drugi strani jezik gdje je moguće da učenici pohađaju nastavu iz ovih predmeta u drugim raspoloživim učionicama.
  - Grupni/timski rad iz epidemioloških razloga nije preporučljiv. Mali odmor traje 5 minuta i učenici ga provode u učionici, a veliki odmor se ne realizira.
  - Obaveza nošenja zaštitnih maski za učenike i radnike škole propisana je Smjernicama za prevenciju i kontrolu infekcije COVID-19 u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo JU Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.
  - Nastavnicima koji izvode praktičnu nastavu (Tehnička kultura, Informatika i dr.) preporučuje se da u toku redovnog procesa daju učenicima smjernice za izvođenje praktičnih radova kući kada su u online sedmici.
  - Nastava iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj se odvija u skladu sa Informacijom Ministarstva broj: 11-34-8297-11-1/20 od 3.9.2020. godine.
  - Sjednice stručnih organa škole kao i sastanci sa Vijećem roditelja/Vijećem učenika, roditeljski i informativni sastanci održavaju se online.

II - SREDNJE ŠKOLE

- **Od 14.9. do 09.10.2020.g. za učenike 1. i 4. razreda** se realizira kombinovani model nastave po grupama sa maksimalno 15 učenika u odjeljenju, s minimalnim razmakom između učenika 1,5 metar. Učenici su raspoređeni u dvije smjene. U prvoj sedmici jedna polovina učenika je u školi, a druga polovina učenika dobija sadržaje putem platforme koje će obrađivati u školi sa predmetnim profesorom naredne sedmice u školi. Jedne sedmice jedna polovina učenika 1. i 4. razreda pohađa nastavu u školi, a naredne sedmice druga polovina učenika 1. i 4. razreda pohađa nastavu u školi. Škole imaju mogućnost da, ukoliko ukupno brojno stanje odjeljenja u

redovnom procesu broji maksimalno dozvoljenih 15 učenika, organiziraju nastavu za ta odjeljenja bez primjene kombinovanog modela.

- Za učenike koji nisu u školi, nastavnici putem platforme, dostavljaju nastavne materijale prilagođene za samostalan rad uz jasne upute i smjernice. Poželjno je da navedeni materijali predstavljaju kompilaciju materijala sa uputstvima i smjericama, koji ne zahtijevaju trenutnu povratnu informaciju nastavniku od strane učenika, nego da razvijaju samostalan i istraživačko-kreativni rad.
- **Prva smjena počinje od 09,00 sati i traje do 12,30 sati.**
Od 12,30 do 13,30 se vrši čišćenje i dezinfekcija svih površina i predmeta unutar objekta škole, u skladu sa Smjericama za prevenciju i kontrolu infekcije COVID-19 u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo, donesenim od strane JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo od 18.8.2020. godine. Nastava se realizira u skladu sa rasporedom časova.
- **Druga smjena počinje od 13,30 i traje do 17,00 sati.**
- Praktična nastava se realizuje od 08,00 sati, kod poslodavca ili u prostorijama škole.
- Nastava se odvija u jednom kabinetu za jedno odjeljenje, ne odvija se kabinetska nastava, mali odmor traje 5 minuta, veliki odmor se ne realizira, učenici se ne zadržavaju u holovima škole.
- Nastava iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj se odvija u skladu sa Informacijom Ministarstva broj: 11-34-8297-11-1/20 od 3.9.2020. godine.
- **U periodu 14.9.-09.10. učenici 2. i 3. razreda realiziraju nastavu po online modelu.**
- Ukoliko epidemiološke prilike budu zadovoljavajuće, od 12.10. je planiran ulazak učenika 2. i 3. razreda u škole po istom modelu. Od 12.10. 2020. godine bi svi učenici srednjih škola, naizmjenično, jednu sedmicu u školi realizirali nastavni proces, dok bi jednu sedmicu dobijali nastavne sadržaje putem platforme.
- **Roditelji učenika koji zbog zdravstvenih razloga nisu u mogućnosti pohađati nastavu u školi, dužni su kao i do sada, obavijestiti razrednika o istom. Ovim učenicima će predmetni nastavnici dostavljati sadržaje putem platforme.**
- Nastavnici i učenici su dužni nositi maske od ulaska u školu/školsko dvorište, za vrijeme boravka u školi do izlaska iz škole/školskog dvorišta.
- Poželjno je da u učionici budu i vizuelni materijali poput postera i brošura koji ukazuju na važnost održavanja fizičke distance i potrebe održavanja lične higijene. U svakoj učionici na ulazu kraj vrata stoji stol sa dezinfekcionim sredstvom za slobodnu upotrebu učenicima i nastavnicima. Učenici sjede u konstantno provjetrenim i prozračenim učionicama. Osim nastavnika u odjeljenju mogu, pod istim uslovima, da borave i asistenti u nastavi.
- Nastavnici održavaju komunikaciju sa roditeljima na informativnim i konsultativnim online sastancima. Razrednik održava informativne sastanke jednom u dvije sedmice, na sličan način i nastavnici koji nisu razrednici održavaju konsultativne online sastanke. Roditelji zadržavaju pravo da dobiju dodatne termine za informacije i konsultacije ukoliko za tim postoji objektivna potreba.
- Vannastavne aktivnosti, dodatna i dopunska nastava organiziraju se u online okruženju uz maksimalno korištenje video/audio poziva u aktivnoj interakciji nastavnika sa učenikom.
- Nastavni proces u školama odvija se u skladu sa nastavnim planom i programom.

- Čas traje 30 minuta po redovnom rasporedu, škole koje rade u smjenama održavaju i u online okruženju rotaciju tih smjena. Škole dostavljaju izvještaj o realizaciji nastave Ministarstvu jednom u 15 dana na propisanom obrascu i na za to predviđenu email adresu.
- Zakonom definisana obaveza nastavnika da se priprema za čas (50% na nastavnu pripremu) namjenski se preusmjerava na pripremu kvalitetnog digitalnog materijala za rad sa učenicima u skladu sa Smjernicama za izradu digitalnih nastavnih sadržaja.
- Ocjenjivanje učenika se vrši u skladu sa Pravilnikom o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo, odnosno Smjernicama za ocjenjivanje učenika u online okruženju.
- Školske biblioteke stoje na raspolaganju svim učenicima škole da u precizno utvrđenim terminima dođu u školu pojedinačno te zaduže školske knjige i lektire.
- Ukoliko postoji potreba za stručnom podrškom psihologa, pedagoga ili socijalnog radnika za učenika, moguće je organizovati sastanak sa učenicom i/ili roditeljem/starateljem, poštujući sve epidemiološke mjere zaštite učenika, roditelja i radnika. U slučajevima kada situacija nije alarmantna sa aspekta dobrobiti učenika podrška se pruža online putem video poziva.
- Sastanci u realnom vremenu u školi sa roditeljima/starateljima i/ili učenicima su mogući i prilikom organizacije opservacija nadležnih centara u svrhu izrade obaveznih individualno prilagođenih programa rada učenika sa teškoćama u učenju, u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o inkluziji, poštujući sve mjere epidemiološke zaštite učenika, roditelja i radnika.
- Neophodno je osigurati protok/dolazak što manjeg broja osoba, kako na ulazu u školu tako i u unutarnjim prostorima ustanove. Sjednice stručnih organa škole se odvijaju u online okruženju. Boravak u zbornicama i drugim društvenim/zajedničkim prostorijama treba biti sveden na minimum.

➤ **SREDNJA ŠKOLA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I RADNO OSPOSOBLJAVANJE, CENTAR ZA SLIJEPU I SLABOVIDNU DJECU I OMLADINU I CENTAR ZA SLUŠNU I GOVORNU REHABILITACIJU I SREDNJA MUZIČKA ŠKOLA**

- Srednja škola za stručno obrazovanje i radno osposobljavanje, Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu i Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju nastavljaju sa realiziranjem nastavnog procesa u učionicama za učenike od 1. do 4. razreda .
- Srednja muzička škola će stručno-teorijsku nastavu (solfeggio, muzička teorija, harmonija, kontrapunkt, muzički oblici, vokalna tehnika, audio-vizuelna tehnika i muzički folklor) i individualnu nastavu (instrument) realizirati u školi, dok će se opće-obrazovna nastava realizati po online modelu. Svi procesi u ovim školama se odvijaju isključivo u skladu sa Smjernicama za prevenciju i kontrolu infekcije COVID-19 u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo donesenih od strane Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo od 18.8.2020. godine i Preporuka za škole u kontekstu COVID-19 za školsku 2020/2021. Zavoda za javno zdravstvo FBiH .
- Škole su dužne Ministarstvo izvještavati o realizaciji nastavnog procesa svakih 15 dana, uz napomenu da izvještaj treba sadržavati prijedloge za unapređenje odvijanja procesa te

poteškoće sa kojima se škole susreću. Svi učenici i nastavnici su dužni nositi maske od ulaska u školu/školsko dvorište, za vrijeme boravka u školi do izlaska iz škole/školskog dvorišta. Roditelji, uz obavezno nošenje maski, učenike mogu dovesti do ulaza u školu, gdje ih preuzimaju dežurni nastavnici.

- Poželjno je da u učionici budu i vizuelni materijali poput postera i brošura koji ukazuju na važnost održavanja fizičke distance i potrebe održavanja lične higijene. U svakoj učionici na ulazu kraj vrata stoji stol sa dezinfekcionim sredstvom za slobodnu upotrebu učenicima i nastavnicima. Učenici sjede u konstantno provjetrenim i prozračenim učionicama. Osim nastavnika u odjeljenju mogu, pod istim uslovima, da borave i asistenti u nastavi.
- Male odmore učenici provede u učionici i ne dolaze u kontakt sa učenicima iz drugih odjeljenja. U slučaju potrebe direktor škole može odrediti drugog stručnog radnika kao zamjenu u odjeljenju (spriječenost radnika da pristupi radu, samoizolacija ili bolovanje radnika). U svakoj prilici nastavnici/ce koriste dvorište škole da izvedu djecu na svjež zrak i da nastavu drže na otvorenom. Na otvorenom nastavnici drže distancu od minimalno 1,5 metara od učenika te pri tome nisu dužni da nose maske.
- U školama se utvrđuju obavezne mjere fizičke distance i nošenja maski od strane radnika škole u svakom momentu. Radnici koji nisu neophodni za realizaciju neposrednih odgojno-obrazovnih zadataka upućuju se na rad od kuće odlukom direktora škole, i u školu dolaze po pozivu direktora.
- Za učenike koji nisu u školi, nastavnici u saradnji sa roditeljima/starateljima učenika, putem platforme, dostavljaju nastavne materijale prilagođene za samostalan rad uz jasne upute i smjernice. Poželjno je da navedeni materijali predstavljaju kompilaciju materijala sa uputstvima i smjernicama, koji ne zahtijevaju trenutnu povratnu informaciju nastavniku od strane učenika, nego da razvijaju samostalan i istraživačko-kreativni rad.
- Kako bi se obezbijedio najviši interes učenika u obrazovanju, a koji su se izjasnili da će nastavu pratiti po online modelu, kako bi isti učenici imali ipak određeni neposredni kontakt sa nastavnikom/icom, u dogovoru sa roditeljima se određuje termin konsultacija nastavnika/ice sa učenicima u trajanju od 45 minuta na sedmičnoj osnovi (nakon redovnog nastavnog procesa sa grupom koja je u školi) i u kojem periodu nastavnik/ica stoji na raspolaganju učenicima u aktivnoj interakciji putem školske platforme da odgovori na određena pitanja u vezi sa dostavljenim materijalima ili obezbjedi dodatne smjernice za rad ali najviše zbog interakcije i brige za dobrobit učenika.
- Nastavnici održavaju komunikaciju sa roditeljima na informativnim i konsultativnim online sastancima. Razrednik održava informativne sastanke jednom u dvije sedmice, na sličan način i nastavnici koji nisu razrednici održavaju konsultativne online sastanke. Roditelji zadržavaju pravo da dobiju dodatne termine za informacije i konsultacije ukoliko za tim postoji objektivna potreba.

III - ZDRAVSTVENO-EPIDEMIOLOŠKE SMJERNICE U OKVIRU ORGANIZACIJE RADA ŠKOLE

Radnici, roditelji i učenici škole dužni su da se pridržavaju svih propisanih epidemioloških mjera, preporuka i smjernica nadležnih organa i institucija. U školama u kojima se odvija nastavni proces, posebno treba voditi računa o sljedećem:

- Odgovornost je roditelja da na dnevnoj bazi kontrolišu tjelesnu temperaturu učenika prije i poslije škole, te da školu obavezno obavijeste o eventualnim slučajevima infekcije COVID-19 u krugu porodice. Obaveza je roditelja da ne šalju učenike u školu ukoliko imaju bilo kakve simptome COVID-19 ili sezonske gripe, nego da se jave školskom dispanzeru i traže daljnja ljekarska uputstva za liječenje učenika. Škole zadržavaju pravo da u svakom momentu mjere temperaturu učeniku, ukoliko učenik pokazuje vanjske manifestacije bolesti ili slabosti organizma. U slučaju da roditelji prijave školi da je porodica/učenik imala kontakt sa inficiranom osobom, učenik se preventivno upućuje na pohađanje online nastave u trajanju od 15 dana
- Uprava škole i razrednici, dužni su obavijestiti roditelje o sljedećem:
  - da ne dolaze u pratnji djeteta ako imaju simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa), ako im je izrečena mjera samoizolacije ili ako imaju saznanja da su zaraženi s COVID-19)
  - da ne dovode dijete u školu ako dijete ima simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa), ako ima izrečenu mjeru samoizolacije ili ako je dijete zaraženo s COVID-19
- Ukoliko učenik razvije bilo koji od simptoma COVID-19 ili sezonske gripe u školi, učenika se izoluje u posebnu prostoriju, nastavnik kontaktira drugo ovlašteno lice škole (pedagog, sekretar, direktor, zamjenik direktora, stručni saradnik) da pozove roditelje/staratelje učenika/ice da odmah dođu po učenika u školu i obrate se nadležnom ljekaru. Dok ovlašteno lice škole kontaktira roditelje i dok roditelji ne preuzmu učenika, za učenika se obezbjeđuje briga u školi.
- **Ukoliko dođe do potvrde infekcije COVID-19 kod učenika ili nastavnika odjeljenje preventivno odmah prelazi na online sistem nastave (u skladu sa Metodologijom online nastave) u narednih 15 dana.** Ukoliko među učenicima ili nastavnikom ne bude verifikacije infekcije ili simptoma COVID-19, vraćaju se u redovan nastavni proces po do tada utvrđenom modelu. O događaju se obavještava Ministarstvo a obaveza je stručnih službi škole da na dnevnoj osnovi telefonski kontaktiraju roditelje učenika i nastavnike koji su u samoizolaciji kako bi pratili stanje učenika/nastavnika.
- **U slučaju da rukovodstvo škole ima bio kakve epidemiološke sumnje ili dileme prilikom realizacije neposrednog odgojno-obrazovnog procesa u vezi sa infekcijom COVID-19, dužni su da kontaktiraju nadležne COVID ambulante na području svoje općine i dobiju smjernice i savjete za rad.** O provedenim mjerama konsultacija sa nadležnim zdravstvenim ustanovama, direktor sačinjava službenu zabilješku. Obaveza je rukovodstva škole da, ukoliko se dese slučajevi infekcija u pojedinim grupama ili kod pojedinih nastavnika, održavaju situaciju mirnom i staloženom, bez širenja panike unutar školske zajednice, da postupaju po

epidemiološkim mjerama i smjernicama i organizaciono obezbjede nastavak daljnjeg školovanja učenicima koji nisu bili izloženi.

- Ukoliko nastavnik/stručni saradnik škole oboli od COVID-19 direktor škole u toku trajanja oporavka angažuje stručnu zamjenu, u slučaju samoizolacije radnika (sumnja na kontakt sa COVID-19) proces rada se prebacuje na online ukoliko je radnik sposoban za rad od kuće. Ukoliko dođe do oboljenja direktora ustanove postupa se na sličan način, sa time da direktor u slučaju ozbiljnijeg razvoja oboljenja posebnim rješenjem u skladu sa Zakonom o upravnom postupku FBiH imenuje ovlašteno lice koje zastupa školu u toku oporavka direktora škole a najduže na mjesec dana.
- **Tim za praćenje implementaciju kriznog plana** na nivou svake škole dužan je da vodi evidenciju u skladu sa tabelama – **Kontrolna lista za škole** dostavljeno od JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.

IV - ZAVRŠNE ODREDBE

Škola je dužna da prati aktuelnu epidemiološku situaciju i sve aktivnosti organizuje na način koji osigurava zaštitu zdravlja učenika i radnika.

Podsjećamo roditelje, nastavnike i rukovodstva škola da će Ministarstvo pažljivo analizirati stanje na terenu, na osnovu dostavljenih izvještaja te u saradnji sa nadležnim organima i institucijama donositi nove mjere i smjernice koje će, eventualno, izmijeniti obime neposrednog odgojno-obrazovnog procesa u školama.

S poštovanjem,

MINISTAR

Mr. Anis Krivić, s.r.

